

Městský úřad Cheb, odbor stavební a životního prostředí

náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 1/14, 350 20 Cheb

Č.j: MUCH 106115/2018

Cheb, dne: 28.12.2018

Spis. zn.: KSÚ 8555/2018

Vyřizuje: Slávka Snížková

E-mail: snizkova@cheb.cz

Telefon: 354 440 175

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Vydání závazného stanoviska z hlediska státní památkové péče k provedení „**Obnovy střešní krytiny včetně obnovy krovu, elektroinstalace, hromosvodu, klempířských prvků a dalších souvisejících prací, na kostele sv. Kláry, č.p. 85, Cheb, Františkánské náměstí 5, na stav.p.č. 227/3 v k.ú. Cheb, obec a okres Cheb, kraj Karlovarský, podle předložené projektové dokumentace**“

Městský úřad Cheb, odbor stavební a životního prostředí a jako dotčený orgán státní správy na úseku památkové péče příslušný podle ustanovení § 29, zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, (dále jen zákona o státní památkové péči),

vydává

podle ustanovení § 14 odst. 1 tohoto zákona, na základě žádosti ze dne 3.10.2018 účastníka řízení, vlastníka kostela sv. Kláry č.p. 85, Cheb, Františkánské náměstí 5, na stav.p.č. 227/3 v k.ú. Cheb, obec a okres Cheb, kraj Karlovarský, města Cheb, IČ 00253979, se sídlem Cheb, náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 1/14, 350 20 Cheb, zastoupeného na základě plné moci Ing. Petrem Kuklou, referentem, odboru investičního Městského úřadu v Chebu, k záměru provedení „**Obnovy střešní krytiny včetně obnovy krovu, elektroinstalace, hromosvodu, klempířských prvků a dalších souvisejících prací, na kostele sv. Kláry, č.p. 85, Cheb, Františkánské náměstí 5, na stav.p.č. 227/3 v k.ú. Cheb, obec a okres Cheb, kraj Karlovarský, podle předložené projektové dokumentace**“, na základě návrhu písemného vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Lokti (dále jen památkový ústav) ze dne 12.12.2018, vydané pod č.j. NPÚ-342/80132/2018, do doručené zdejšímu odboru dne e.maiem, podle ustanovení § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen správní řád)

z á v a z n é s t a n o v í s k o:

k záměru provedení „**Obnovy střešní krytiny včetně obnovy krovu, elektroinstalace, hromosvodu, klempířských prvků a dalších souvisejících prací, na kostele sv. Kláry, č.p. 85, Cheb, Františkánské náměstí 5, na stav.p.č. 227/3 v k.ú. Cheb, obec a okres Cheb, kraj Karlovarský, podle předložené projektové dokumentace, zpracované Ing. Miroslavem Čechem, Janáčkova 7, Aš, v září 2018**“

Kostel sv. Kláry je nemovitou kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 37952/4-3621 a nachází se v Městské památkové rezervaci Cheb, která byla prohlášena výnosem č. 11 Ministerstva kultury České socialistické republiky s účinností dne 1. října 1981, pod č.j. 16429/84-VI/1.

Tento záměr je ve smyslu § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči z hlediska státní památkové péče

přípustný za podmínek:

1. Před rozkrytím střechy bude proveden stavebně technický průzkum a na jeho základě zpřesněn rozsah opravovaných částí krovu.

2. Nebude použita tzv. pojistná hydroizolační fólie.
3. Přípravky proti dřevokazným škůdcům budou pouze čiré, nijak neprobarvované, a to i na latích.
4. Nově vložené prvky krovu vč. protéz budou tesané.
5. Stávající krytina bude „pouze“ přeložena, nepoškozené tašky budou opětovně použity. Výjimku tvoří betonové tašky, které budou odstraněny všechny. Doplněvaná pálená taška – bobrovka – bude mít segmentový řez.
6. Očištění krovu bude provedeno pouze ometením, maximálně lze použít rýžové kartáče. Použití jakýchkoliv kovových kartáčů, dlát, brusek atp. je zcela vyloučené.
7. Navržené tesařské spoje budou v případě vazných trámů, krokví, krátčat atp. změněny dle certifikované metodiky.¹ Pro napojení pozednice bude použito rybinového spoje (viz příloha).
8. Na žádný spoj nebudou použity ocelové svorníky. V případě nemožnosti použití dřevěných kolíků budou použity dřevěné hmoždíky.

O d ů v o d n ě n í :

Účastník řízení, vlastník kostela sv. Kláry č.p. 85, Cheb, Františkánské náměstí 5, na stav.p.č. 227/3 v k.ú. Cheb, obec a okres Cheb, kraj Karlovarský, město Cheb, IČ 00253979, se sídlem Cheb, náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 1/14, 350 20 Cheb, zastoupený na základě plné moci Ing. Petrem Kuklou, referentem, odboru investičního Městského úřadu v Chebu, podal dne 03.10.2018 žádost z hlediska státní památkové péče k záměru provedení „Obnovy střešní krytiny včetně obnovy krovu, elektroinstalace, hromosvodu, klempířských prvků a dalších souvisejících prací, na kostele sv. Kláry, č.p. 85, Cheb, Františkánské náměstí 5, na stav.p.č. 227/3 v k.ú. Cheb, obec a okres Cheb, kraj Karlovarský, podle předložené projektové dokumentace, zpracované Ing. Miroslavem Čechem, Janáčkova 7, Aš, v září 2018“.

Kostel sv. Kláry je nemovitou kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 37952/4-3621 a nachází se v Městské památkové rezervaci Cheb, která byla prohlášena výnosem č. 11 Ministerstva kultury České socialistické republiky s účinností dne 1. října 1981, pod č.j. 16429/84-VI/1.

Přílohy žádosti

Součástí předložené žádosti je kromě kopie žádosti o vydání závazného stanoviska také projektová dokumentace pro povolení stavby (Ing. Miroslav Čech, Janáčkova 7, Aš, září 2018), která obsahuje tyto části: A. Průvodní zpráva, B. Souhrnná technická zpráva, Situace ZOV, Situace širších vztahů, Celková koordinační a katastrální situace, D.1 Technická zpráva, D.1.2 - Půdorys 2. NP, Půdorys půdy, řez – dimenze krovu, Detaily, Technická zpráva ke statické části projektu opravy krovu, Mykologický průzkum (zpracovala RNDr. Eva Martínková, Oběti nacismu 11, Cheb, 4. 8. 2018), Hromosvod – Technická zpráva (zpracoval Ing. Beran, 09-2018).

Ve smyslu ust. § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči neobdržel zdejší odbor ve věci písemné odborné vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Lokti, postupoval však podle návrhu odborného vyjádření č.j. NPÚ -342/80132/2018 ze dne 12.12.2018 doručené e.maiem.

Popis záměru podle památkového ústavu:

citace z žádosti o vydání závazného stanoviska: „*Kostel sv. Kláry – výměna střešní krytiny, krytina ve velmi špatném stavu, zatéká do objektu. Výměna krytiny vč. laťování, lokálně náhrada shnilých trámů krovu. Uvedení střechy do funkčního technického stavu – odstraněním zatékání se zamezí poškození dřevěných prvků cenného krovu, použitím pálené tašky bobrovky se obnoví původní charakter střechy.*“

¹ viz <http://www.itam.cas.cz/miranda2/export/sitesavcr/utam/publications/10.21495/67-3/67-3.pdf>

citace z technických zpráv v projektové dokumentaci: „Projektant navrhuje kompletní rekonstrukci střešního pláště – demontáž stávající krytiny a demontáž latí. Poté bude proveden detailní mykologický průzkum nedostupných částí krovu, zejména pozednic a zhlaví krokví u okapu, výměna poškozených částí krovu a úprava úžlabí do správného sklonu. Na nové laťování bude položena nová krytina bobrovka (šupinové krytí) s přichycením dle sklonu a obecným montážním zásad. Hřebenáče budou kladené do malty. Dále bude v rámci rekonstrukce nově provedena střešní část hromosvodu a projektant navrhuje provést revizi a případnou opravu elektroinstalace na půdě, zejména nová osvětlovací tělesa a rozvody. Oprava části krovu (výměna degradovaných trámů) bude provedena ručně z tesaných trámů. V případě problémů se zajištěním tesaných trámů je možné provést úpravu řezaných trámů osekáním. Celý krov bude opatrně mechanicky očištěn a opatřen bezbarvým nátěrem proti hnilobě a dřevokaznému hmyzu. Nové střešní latě budou impregnované, nejlépe bezbarvé, případně hnědé. Nová střešní taška bude pálená bobrovka 18 x 38 – kulatý řez – od výrobce, který nabízí tašky vhodné pro památkově chráněné objekty. Hřeben bude kladen do malty. Úžlabí budou provedena jako vykrývaná.

citace z technické zprávy ke statické části projektu opravy krovu: „Místo 1: téměř zcela uhnílý nárožní patní trám v místě jeho zapuštění do štítové stěny půdního prostoru. Shnilé jsou rovněž části patních trámů v místech jeho začepování do nárožního trámu. Oprava místa 1: Zde bude odříznutá shnilá část nárožního trámu a přilehlého začepovaného patního trámu. Místo řezu v nárožním trámu bude ve vzdálenosti 15 cm od konce zjištěného rozsahu napadení prvku, začepovaný trám směřující do štítové stěny bude odstraněn celý. Řez v nárožním trámu bude proveden jako přeplátovaný v délce cca 65 cm. Po odstranění napadených částí budou stávající kapsy ve štítové stěně vyčištěny od zbytků dřeva a chemicky ošetřeny za účelem likvidace zbytků dřevokazného organismu. Podle odřezaných částí pak budou připraveny nové části. Spojení nové části nárožního trámu s ponechanou původní bude v tomto případě ocelovými svorníky M 20 x 300, protože použití dřevěných kolíků zde není možné, a to z důvodu stísněného prostoru mezi trámy, který brání zatloukání kolíků. Podložky pod matice svorníků budou čtvercové z plechu tl. 5 mm, vel. 80 x 80 mm, povrchově upravené kování kvůli získání patiny.

Místo 2: Ztrouchnivělá prostřední část patního trámu v úseku mezi oběma vnitřními vaznicemi. Ztrouchnivění je patrné v horní části průřezu trámu, odhad hloubky ztrouchnivění je cca do poloviny výšky trámu.

Oprava místa 2: Zde bude vyříznutá celá vnitřní část trámu v úseku mezi oběma podpodlažními vaznicemi. Řezy budou opět provedené ve tvaru přeplátování s délkou přesahů po 30 cm. Nová část trámu bude spojená s oběma konci původního pomocí dubových kolíků o průměru cca 30 mm, zde je již dostatečný prostor pro jejich zarážení.

Místo 3: Zcela rozpadlá pozednice včetně přilehlé části nárožního patního trámu. Pozednice je rozpadlá v délce cca 1,0 m, a to v celé ploše jejího průřezu. Oprava místa 3: Zde bude vyříznutá celá shnilá část pozednice. Místa řezů budou v polích mezi patními trámy, kde již není pozednice napadená. Řezy budou provedeny rovněž jako přeplátované v délce přeplátování po 30 cm, ale v poloze přeplátování naležato. Po ošetření a opravě zdíva pod pozednicí pak bude pod patní trámy vsazená nová část pozednice a spojená s původní dubovými kolíky o průměru cca 30 mm.

Další rozsah opravy krovu bude stanoven až po demontáži krytiny a laťování střechy, provedení lešení a zpřístupnění celého krovu.

Z výkresové části dokumentace je patrné, že navržené plátové spoje jsou pravoúhlé, tzn. bez šikmých čel i šikmého řezu protězy. Součástí opravy střechy bude i provedení nového hromosvodu, na způsobu konstrukce se nic měnit nemá.

Charakteristika objektu podle památkového ústavu:

Kostel je zděnou jednodílnou stavbou s netypickou – severojižní orientací. Je zastřešený sedlovou střechou s valbou na severní straně. Střecha je krytá taškami bobrovkami, v převažujícím rozsahu jsou keramické, v severovýchodním úseku střechy betonové.

Krov je dřevěný, hambalkový se dvěma úrovněmi hambalků podélně vázaný ležatou stolicí druhotně (?) ztuženou sloupky položenými na vaznicích položených na vazných trámech. Vazné trámy jsou ve všech vazbách, jsou kámpovány do dvou paralelních pozednic. Krov je v plných vazbách příčně ztužen pásky čepovanými mezi ležatým sloupkem a rozpěrou a atypickou diagonální vzpěrou čepovanou (?) do vazného trámu a rozpěry. Podélné ztužení v rovině střechy tvoří v každém poli dva páry vzájemně se křížících diagonálních vzpěr. Horní a prahová vaznice jsou pětiboké. Všechny spoje jsou čepované.

Velmi pravděpodobně druhotně byl krov ztužen vložением sloupků ve spodní části čepovaných do vaznic položených na vazné trámy a v horní do krokví. Sloupky jsou kámpovány k diagonální vzpěře, páskům ležaté stolice, vzpěře a hambalku a tyto prvky dále významně ztužuje. V části nad hambalkem jsou sloupky příčně i podélně ztuženy pomocí pásků s šikmým jednoduchým zapuštěním.

Památkové zhodnocení kostela podle památkového ústavu:

Kostel sv. Kláry patří mezi nejdůležitější stavby českého dynamického baroka. Stavba vznikla v letech 1708 – 1712 podle projektu Kryštofa Dienzenhofera místo zbořené gotické sakrální stavby a je přelomová především díky inovativnímu použití zaklenutí klenebních polí na základě proniku prostorových těles na oválném půdorysu.

Obnově střechy a krovu kostela musí být prováděna tradičními metodami a postupy s ohledem na hodnotu celého objektu. Důležité bude provedení stavebně technického průzkumu ještě před rozebráním střešní krytiny, aby bylo možno ještě před zahájením prací určit rozsah prací v maximální možné míře. Práce by měly probíhat za dohledu orgánů státní památkové péče v rámci konání pravidelných kontrolních dnů. Práce na obnově by měla provádět firma se zkušeností na obnově památkových objektů resp. krovových konstrukcí a střech.

Účastník řízení byl s podklady pro vydání tohoto závazného stanoviska seznámen dne 28.12.2018. K podmínkám navrženým v návrhu odborného vyjádření neměl připomínky.

Při zpracování tohoto závazného stanoviska zdejší odbor posuzoval žádost, vycházel z návrhu odborného vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Lokti a z obecně platných principů státní památkové péče.

Toto závazné stanovisko je vydáno dle ust. §149 odst. 1 správního řádu, jako podklad pro rozhodnutí příslušného stavebního úřadu. Jeho obsah je v souladu s ustanovením § 11 odst. 3 zákona o státní památkové péči závazný pro výrokovou část rozhodnutí příslušného stavebního úřadu a nenahrazuje rozhodnutí stavebního úřadu (stavební povolení ani ohlášení).

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto závaznému stanovisku nelze v souladu s ustanovením §149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů, podat samostatné odvolání, neboť tento úkon není samostatným rozhodnutím. Odvolání je možné podat až proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu ve věci. V rámci odvolacího řízení v souladu s ustanovením § 149 odst. 4 správního řádu dojde k přezkoumání tohoto závazného stanoviska.

otisk razítka

v.z. Ing. Radek Sobotka v.r.
vedoucí oddělení životního prostředí

Ing. Jaroslav Šinka
vedoucí odboru stavebního a životního prostředí

Rozdělovník

Účastník řízení zastoupen

Město Cheb, Ing. Petr Kukla, odbor investiční, náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 1/14, 350 02 Cheb

Na vědomí

Městský úřad Cheb, odbor stavební a životního prostředí, nám. Krále Jiřího z Poděbrad 1/14, 350 20 Cheb
Národní památkový ústav - územní odborné pracoviště v Lokti, Kostelní 81, 357 33 Loket